

Virusorsakad gastroenterit, vårdhygieniska riktlinjer

Allmänt

Virala gastroenteriter orsakas av calicivirus (noro- och sapovirus), rota-, adeno-, entero- eller astrovirus. Nedanstående riktlinjer gäller företrädesvis calicivirus men kan tillämpas även vid andra virusorsakade gastroenteriter.

Smittspridning (gäller calicivirus)

- Huvudsakligen direkt/indirekt kontaktsmitta, hög smittsamhet.
- Kort inkubationstid (12–48 timmar).
- Virus kan överleva flera veckor i vårdmiljö.

Vid inläggning av patient med misstänkt gastroenterit

- Efterhör alltid om liknande fall finns i omgivningen.
- Ska vårdas på eget rum med eget hygienutrymme. Dörren till korridoren ska hållas stängd.
- Prov avseende calicivirus tas företrädesvis vid utbrott.

Var skall patienten vårdas?

- Sjuka och inkuberade patienter ska isoleras. Om möjligt bör den insjuknade patienten flyttas till eget rum med egen toalett. Vårdrum med kvarvarande inkuberade patienter kan inte beläggas med nya patienter. Den tomma vårdplatsen och hygienutrymmet städas.
- Akuta vårdåtgärder på annan enhet ska utföras trots smittrisk. Informera mottagande enhet.

Utbrott på vårdavdelning

Utbrott definieras som två eller fler fall av gastroenterit hos patient (och personal) på en vårdavdelning inom en vecka.

- Informera patienter, besökande och all berörd personal
- Sätt upp skylt på avdelningens ytterdörr
- Informera även patienter och anhöriga om skärpt handhygien
- Ingen bufféserving på avdelningen
- Kontakta hygiensjuksköterska och dokumentera på "Epidemiologiblad-utbrott".

Provtagning

Viologisk diagnostik avseende calicivirus används för att verifiera utbrott. Prov tas från två-tre nyinsjuknade patienter. Finns även en panel "Viral gastroenterit" där calicivirus (noro och

sapo), rotavirus, enteriska adenovirus och astrovirus analyseras. Ska företrädesvis användas vid utbrott. Negativa provsvar utesluter inte smittsam sjukdom. Överväg provtagning avseende clostridium difficile och SSYC.

Vårdrutiner

- Vid utbrott gäller kohortvård. Med kohortvård menas att patienter med symtom och inkuberade skiljs från de övriga. Speciellt avdelad personal vårdar dessa patienter. För att kohortvård ska fungera krävs att den bedrivs hela dygnet.
- Personal bör vara avdelningsbunden. Vid avsteg ska arbetskläder bytas innan man går till annan avdelning/enhet.
- Händerna ska tvättas med tvål och vatten och därefter desinfekteras.
- Följ basala hygienrutiner. Vid risk för stänk använd långärmat plastförkläde, handskar, munskydd och visir.
- Ingen bufféserving för patienter och personal på enhet med utbrott. Kassera gemensamma livsmedel i personalkylskåp.
- Personal som vårdar smittsamma eller inkuberade patienter ska inte hantera livsmedel

Personal – vid symtom

- Tas omgående ur arbete
- Personal får återgå i tjänst efter 24 timmars symtomfrihet men ska inte hantera livsmedel förrän efter 48 timmar
- Personal med gastroenterit hos hushållskontakt senaste 48 timmarna bör inte hantera livsmedel på vårdavdelningen

Åtgärder vid okontrollerad spridning

- All personal bör vara avdelningsbunden (läkare, fysioterapeut, lokalvårdare, personal från bemanningsenhet m.fl.)
- Dörrarna till vådrum ska hållas stängda
- Patienter ska vistas på sina rum
- Verksamhetschefen beslutar om eventuellt intagningsstopp och besöksförbud

Smittfrihet

- Patient betraktas som ej smittsam vid symtomfrihet i minst 48 timmar samt har duschat, fått rena kläder och ren säng
- Misstänkt inkuberade patienter ska isoleras i 48 timmar

Städning, tvätt, avfall, disk

Alkoholbaserad ytdesinfektion har dålig effekt på Calicivirus - istället används väteperoxidbaserat desinfektionsmedel ex Incidin.

Punktrensning/desinfektion: Torka först upp spill. Därefter väteperoxidbaserat desinfektionsmedel ex Incidin, viktigt med mekanisk rengöring.

Daglig städning/desinfektion: Vårdrum och hygienutrymme. Kontaktytor på säng, sängbord, andra kontaktytor i patientens närhet, handfat särskilt kranar och toalettstol. Använd fuktad microfiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Viktigt med mekanisk rengöring. Desinfektera med väteperoxidbaserat desinfektionsmedel ex Incidin.

Golv: Fuktad mikrofibermopp alt. rengöringsmedel och vatten. Desinfektera med väteperoxidbaserat desinfektionsmedel ex Incidin.

Slutstädning: Efter patient byter sal, tillfrisknar eller går hem. Samma rutin som vid daglig städning. Släng toalettpappersrullen och engångsmaterial som varit i patientens närhet eller hanterats av personal. Byt toalettborsten.

Hjälpmiddel: Rengörs och desinfekteras som vid daglig städning.

Tvätt: Smittförande tvätt.

Avfall: Konventionellt avfall.

Disk: Servett, haklapp, plåster eller liknande kastas på rummet innan brickan tas ut. Bricka och porslin diskas i diskmaskin.

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2021-12-13	Inkubationstid. Skyddsutrustning. Ny dokumentmall.	SC, CJ, BL, EL
2019-11-05	Revidering version 7 (ändringshistorik saknas)	SC, PÅJ